

**ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ:
ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
УЧНІВ**

Петренко Н. М.

Глухівський національний педагогічний університет
імені О. Довженка

E-mail: npetrenko1995@gmail.com

Інтерактивні методи викладання теми Чорнобильської катастрофи на уроках історії є важливим інструментом не лише для засвоєння учнями історичних знань, але й для формування їхньої громадянської відповідальності та ціннісного ставлення до подій минулого. Осмислення цієї теми виходить за межі традиційного викладу фактів, адже Чорнобильська катастрофа є складним явищем, що поєднує історичні, екологічні, соціальні та морально-етичні аспекти.

Сучасний підхід до викладання історії передбачає активне залучення учнів до навчального процесу через використання інтерактивних методів, які стимулюють критичне мислення, розвиток емоційного інтелекту та здатність до аналізу складних суспільних процесів. У контексті вивчення Чорнобильської катастрофи це особливо важливо, оскільки тема потребує глибокого осмислення причин, наслідків та відповідальності різних суб'єктів [1].

Одним із ефективних методів є робота з історичними джерелами, зокрема документами, свідченнями очевидців, фотоматеріалами та медіа. Аналіз таких матеріалів дозволяє учням не лише отримати інформацію, а й сформуванню власне ставлення до подій, оцінити достовірність джерел та зрозуміти, як формується історична пам'ять. Важливим є також використання методу дискусії, під час якого учні можуть обговорювати питання відповідальності влади, ролі суспільства та значення правдивої інформації.

Доцільним є застосування рольових ігор наприклад, обговорення рішень, які могли бути прийняті в умовах аварії, або аналіз дій різних учасників подій. Це сприяє розвитку емпатії,

вмінню бачити проблему з різних точок зору та усвідомлювати складність прийняття рішень у кризових ситуаціях.

Проектна діяльність також відіграє важливу роль у формуванні громадянської відповідальності. Учні можуть досліджувати вплив катастрофи на різні сфери життя, створювати соціальні проекти або інфо-кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності про екологічні проблеми та безпеку. Така діяльність сприяє формуванню громадянської позиції та відповідального ставлення до навколишнього середовища.

Інтерактивні методи дозволяють зробити навчальний процес більш особистісно значущим, адже учні не лише отримують знання, а й переживають події через власний досвід навчання. Це сприяє глибшому розумінню історичних процесів і формує усвідомлення важливості відповідальних рішень у суспільному житті.

Список літератури:

1. Урок про Чорнобиль: як об'єднати історію, емоції й сучасний погляд. URL : <https://osvitanova.com.ua/posts/6839-urok-pro-chornobyl-iak-obiednati-istoriiu-emotsii-i-suchasnyi-pohliad>.

УДК 581.1: 631.8+633.367

**ВПЛИВ МІКРОБНИХ ПРЕПАРАТІВ ТА РЕГУЛЯТОРІВ
РОСТУ РОСЛИН НА НАКОПИЧЕННЯ
РАДІОПРОТЕКТОРІВ У ЛИСТКАХ ЛЮПИНУ БІЛОГО
(*LUPINUS ALBUS L.*)**

Пида С. В.¹, Тригуба О. В.², Дзендзель А. Ю.¹

¹Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

²Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

E-mail: pyda@chem-bio.com.ua, boratun1@ukr.net,
andrijdzendzel@gmail.com

Важливим радіопротектором рослинного походження є аскорбінова кислота (АК). Вона синтезується в листках і накопичення АК корелює з вуглеводним обміном, інтенсивністю росту й розвитку рослин та залежить від умов їх вирощування [2, 3]. Вона є основним компонентом хлоропластів та цитоплазми,